

Tiivistelmä Euroopan tietosuojavaltuutetun lausunnosta, joka koskee ehdotusta neuvoston päätökseksi huumausaineiden lähtöaineita koskevan Euroopan unionin ja Venäjän federaation välisen sopimuksen tekemisestä

(Koko lausunto on luettavissa englanniksi, ranskaksi ja saksaksi Euroopan tietosuojavaltuutetun verkkosivustolla <http://www.edps.europa.eu>)

(2014/C 32/07)

I Johdanto

I.1 Tietosuojavaltuutetun kuulemisen tausta

1. Komissio hyväksyi 21 päivänä tammikuuta 2013 ehdotuksen neuvoston päätökseksi huumausaineiden lähtöaineita koskevan Euroopan unionin ja Venäjän federaation välisen sopimuksen tekemisestä (jäljempänä 'ehdotus') ⁽¹⁾. Ehdotus toimitettiin samana päivänä Euroopan tietosuojavaltuutetulle lausunnon antamista varten.

2. Ehdotukseen sisältyy huumausaineiden lähtöaineita koskevan Euroopan unionin ja Venäjän federaation välisen sopimuksen teksti (jäljempänä 'sopimus') ⁽²⁾. Sopimuksen liitteessä II on luettelo tietosuojaajia koskevista määritelmistä ja periaatteista (jäljempänä 'tietosuojaperiaatteet') ⁽³⁾.

3. Komissio oli jo aiemmin pyytänyt ehdotuksesta tietosuojavaltuutetun lausuntoa. Tämä lausunto pohjautuu aiemman pyynnön yhteydessä annettuihin neuvoihin sekä tietosuojavaltuutetun lausuntoon EU:n sisäistä ja ulkoista huumausaineiden lähtöaineiden kauppaa koskevien asetusten muuttamisesta ⁽⁴⁾.

I.2 Sopimuksen tavoite

4. Sopimuksen tavoitteena on lisätä Euroopan unionin ja Venäjän federaation yhteistyötä, jolla pyritään ehkäisemään huumausaineiden ja psykotrooppisten aineiden laittomassa valmistuksessa usein käytettävien aineiden (jäljempänä 'lähtöaineet') suuntaaminen laillisen kaupan ulkopuolelle.

5. Huumausaineiden laitonta kauppaa vastaan vuonna 1988 tehtyyn YK:n yleissopimukseen (jäljempänä 'YK:n yleissopimus') ⁽⁵⁾ perustuva sopimus mahdollistaa kaupan valvontamenettelyjen koordinoinnin ja sopimuspuolten (Euroopan unionin ja Venäjän federaatio) toimivaltaisten viranomaisten keskinäisen avunannon, ja lisäksi siinä määrätään teknisestä ja tieteellisestä yhteistyöstä sekä yhteisen asiantuntijaseurantar ryhmän perustamisesta.

IV Päätelmät

35. Tietosuojavaltuutettu on tyytyväinen sopimustekstiin sisältyviin henkilötietojen suojaa koskeviin määräyksiin ja siihen, että liitteessä mainitaan tietosuojaperiaatteet, joita sopimuspuolten on noudatettava.

36. Tietosuojavaltuutettu suosittelee, että sopimukseen lisätään nimenomainen viittaus direktiivin 95/46/EY kansallisten täytäntöönpanosäännösten sovellettavuuteen henkilötietojen siirroissa EU:n viranomaisilta Venäjän viranomaisille sekä EU:n viranomaisten suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä. Hän ehdottaa myös, että siihen sisällytettäisiin viittaukset EU:n perusoikeuskirjan 7 ja 8 artiklaan.

37. Tietosuojavaltuutettu suosittelee lisäksi täsmentämään 3 artiklan 2 kohdassa, 4 artiklan 1 kohdassa ja 5 artiklan 3 kohdassa kaikki mahdollisesti vaihdettavat henkilötietojen ryhmät. Lisäksi sopimukseen tai liitteeseen II olisi sisällytettävä lisätakeita (esimerkiksi lyhyemmät säilytysajat ja tiukennetut turvallisuustoimet), joita on sovellettava epäilyttäviin liiketoimiin liittyvien tietojen käsittelyssä. Muut tarkoitukset, joita varten tietoja saatetaan käsitellä 5 artiklan 3 kohdan mukaisesti, olisi mainittava sopimuksessa nimenomaisesti, ja näiden tarkoitusten tulisi vastata tietojen siirron alkuperäistä tarkoitusta.

⁽¹⁾ COM(2013) 4 final.

⁽²⁾ Ehdotuksen liite.

⁽³⁾ Sopimuksen liite II.

⁽⁴⁾ Euroopan tietosuojavaltuutetun lausunnosta, joka koskee ehdotusta asetukseksi huumausaineiden lähtöaineista annetun asetuksen (EY) N:o 273/2004 muuttamisesta sekä ehdotusta asetukseksi yhteisön ja kolmansien maiden välisen huumausaineiden lähtöaineiden kaupan valvontaa koskevista säännöistä annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 111/2005 muuttamisesta, 18.1.2013, erityisesti s. 9–10, saatavana osoitteessa http://www.edps.europa.eu/EDPSWEB/webdav/site/mySite/shared/Documents/Consultation/Opinions/2013/13-01-18_Drug_precursors_EN.pdf

⁽⁵⁾ Huumausaineiden ja psykotrooppisten aineiden laitonta kauppaa vastaan Wienissä 19 päivänä joulukuuta 1988 tehty Yhdistyneiden kansakuntien yleissopimus 1988, saatavana osoitteessa http://www.unodc.org/pdf/convention_1988_en.pdf

38. Tietosuojavaltuutettu on tyytyväinen myös siihen, että sopimuksen 5 artiklan 2 kohdassa kielletään säilyttämästä tietoja pidempään kuin on tarpeellista, mutta suosittelee täsmentämään ainakin tietojen enimmäissäilytysajat.

39. Tietosuojavaltuutettu on tyytyväinen sopimukseen sisällytettyihin sitoviin tietosuojaperiaatteisiin. Hän kuitenkin suosittelee täydentämään niitä seuraavasti:

- lisätään tekstiin "tietoturvaa" koskevat säännökset sekä "arkaluonteisten tietojen" käsittelyä koskevat erityisvaatimukset;
- täsmennetään joko itse sopimuksen tekstissä tai liitteessä menettelyt, joilla varmistetaan "läpinäkyvyyttä" ja "oikeutta päästä tietoihin, korjata tietoja, poistaa tietoja ja estää pääsy tietoihin" koskevien periaatteiden tehokas täytäntöönpano;
- periaatteeseen, joka koskee "tietojen siirtämistä edelleen", olisi lisättävä maininta siitä, että sopimuspuolten toimivaltaiset viranomaiset eivät saa siirtää henkilötietoja muille kansallisille vastaanottajille, ellei vastaanottaja takaa riittävää tietosuojaa, eivätkä muihin kuin niihin tarkoituksiin, joita varten tiedot on alun perin lähetetty.
- "oikeussuojakeinojen" periaatteen tapauksessa olisi täsmennettävä, että muualla sopimuksessa eri asiayhteydessä käytetyllä "toimivaltaisten viranomaisten" käsitteellä viitataan tämän periaatteen yhteydessä nimenomaan henkilötietojen suojasta ja niiden käsittelyn valvonnasta vastaaviin toimivaltaisiin viranomaisiin;
- sopimuksessa tai ainakin sopimuspuolten välisessä kirjeenvaihdossa taikka sopimuksen liiteasiakirjoissa olisi mainittava asiasta vastaavat viranomaiset ja se, mitä muutoksenhakukeinoja on käytännössä saatavilla;
- kohdassa "läpinäkyvyyttä ja oikeutta päästä tietoihin koskevat poikkeukset" olisi täsmennettävä, että tapauksissa, joissa rekisteröidyille ei voida myöntää oikeutta päästä suoraan tietoihin, olisi järjestettävä epäsuora pääsy EU:n kansallisten tietosuojaviranomaisten välityksellä.

41. Lisäksi olisi täsmennettävä, että sopimuspuolten tietosuojavaltaviranomaisten on tarkasteltava yhdessä sopimuksen täytäntöönpanoa joko yhteisessä asiantuntijaseurantaryhmässä tai erillisenä menettelynä. Jollei asiasta vastaavan Venäjän valvontaviranomaisen riippumattomuutta näytetä toteen riittävällä tavalla, sopimuksessa olisi myös täsmennettävä, että EU:n kansalliset tietosuojaviranomaiset osallistuvat Venäjän viranomaisten valvontaan sopimuksen täytäntöönpanossa. Tarkastelun tuloksista olisi raportoitava Euroopan parlamentille ja neuvostolle, tarvittaessa täydellistä luottamuksellisuutta noudattaen.

42. Tietosuojavaltuutettu suosittelee myös lisäämään sopimuksen 12 artiklaan lausekkeen, jonka mukaan kummallakin sopimuspuolella on oikeus keskeyttää sopimuksen soveltaminen tai irtisanoa sopimus, jos toinen sopimuspuoli laiminlyö sopimuksessa määrättyjä velvoitteitaan, tietosuojaperiaatteiden noudattamista koskevat veloitteet mukaan luettuina.

Tehty Brysselissä 23 päivänä huhtikuuta 2013.

Giovanni BUTTARELLI
Euroopan apulaistietosuojavaltuutettu